

מבוא למחשבה מדינית

138-1-0131 סמסטר א'

ימים ב' ו- ד' בין 8:00-10:00

מטרת שיעור זה לסקור ולנתח יסודות חשובים בהתפתחות המחשבה המדינית. נקרא מכתביהם של אפלטון, הובס, לוק, רוסו, וולסטונקראפט, טוקוויל, מארקס, ניטשה ואחרים, ונבדוק מה הם השקפותיהם של הוגים אלו אודות שאלות כמו:

- מהו טבע האדם?
- מהן המטרות של התארגנות פוליטית?
- מהו צדק?
- מהי אלימות?
- ואיזה סוג שלטון הוא הטוב ביותר?

מנקודת מבט מתודולוגית, נלמד איך לקרוא טקסט בתיאוריה פוליטית: קריאה איטית, ביקורתית, חילוץ טעונים מרכזיים וקריאה וחשיפת הנחות יסוד.

חומר קריאה

המדינה, כתבי אפלטון כרך שני, הוצאת שוקן
ליתן, תומס הובס, הוצאת שלם
על הממשל המדיני, ג'ון לוק, מאגנס
המקור והיסודות לאי השוויון, ז'אן ז'אק רוסו [בתוך: מאמרים, בהוצאת מאגנס הטקסט הסרוק יימצא באתר]
האמנה החברתית, ז'אן ז'אק רוסו, הוצאת מאגנס
המעמד השלישי, סייס [הטקסט הסרוק יימצא באתר]
מחשבות על המהפכה בצרפת, אדמונד בורק [ניתן לקנות את הספר בהוצאת שלם. העמודים אותם נקרא ימצאו סרוקים באתר]
הגנה על זכויות האישה מארי וולסטונקראפט [העמודים אותם נקרא ימצאו סרוקים באתר]
המניפסט הקומוניסטי, קרל מרקס
גניאולוגיה של המוסר, ניטשה [ניתן לקנות את הספר בהוצאת שוקן. העמודים אותם נקרא ימצאו סרוקים באתר]

חובות הקורס

1. השתתפות: השתתפות בתרגיל חובה.
התנאי לגשת למבחן הוא **השתתפות ב-75% מהתרגולים** וקבלת **ציון עובר בארבעה תרגילים**.
לתרגול יש להגיע עם הטקסט. מי שמגיע ללא **טקסט** יחשב כאילו לא היה בתרגול.
אין לאחר לתרגיל או לשעור. מי שיגיע לכתה 5 דקות לאחר ראשית השעור יחשב כאילו לא היה בתרגול.
2. **אין להשתמש במחשבים ניידים, בטאבלטים וכיו"ב במהלך ההרצאה או במהלך התרגיל.**
3. **טלפונים סלולרים יש לשים בתיקים במצב כבוי**. תלמיד שיעשה שימוש כלשהו בטלפון במהלך שיעור לא יוכל לגשת למבחן הסיום
4. **השתתפות פעילה**: במהלך התרגילים מצופה מהסטודנטים להשתתף בשעור באופן פעיל. עליכם להיות נוכחים בכתה באופן אינטלקטואלי, ולא רק פיזי – לתרום לדיונים, להעלות שאלות, להגיב לדברי חברותיכם לכתה. **לכל מתרגל/ת תהיה הסמכות להעלות או להוריד 5% מהציון על השתתפות בתרגיל או העדרה.**

עבודות, מבחנים וציונים:

רכיבי הציון:
5 תרגילים (60%)
מבחן סיום (40%)

המבחן: המבחן יכסה את כל חומר הקריאה ואת ההרצאות. אסור להקליט את ההרצאות או התרגילים מבלי לקבל אישור מבעוד מועד מהמרצה ומהמתרגלים. סטודנטים מפוליטיקה וממשל צריכים ציון משוכלל 70 על מנת לעבור את המבוא.

התרגילים: אורך כל תרגיל עמוד אחד בלבד. יש להגיש את התרגיל מודפס, פונט 12 (דיוויד או טיימס-ניו רומן), רווח שורה וחצי, ושוליים סטנדרטיים. רק תרגילים שיוגשו בזמן (לפני תחילת השיעור) יתקבלו.

לוח זמנים

יום שני 22 באוקטובר:
מטרות הקורס והחובות, מבוא כללי למחשבה מדינית

יום רביעי 24 באוקטובר: לקרוא המדינה ספר א'
מבוא כללי לאפלטון: ידע, צדק, ודיאלוג

יום שני 29 באוקטובר: לקרוא המדינה ספר ב', עד 230, ספר ג', עמ' 261-259, 276-סוף, וספר ד', עד עמ' 290 העיר

יום רביעי 31 באוקטובר: לקרוא המדינה ספר ד', מעמ' 298 [אמצע העמוד]- ספר ה' עד 366.
על הבדלים מדומיינים, הבדלים ממשיים, ועל השלטון.

יום שני 5 בנובמבר: לקרוא המדינה: לגמור את ספר ה', ספר ו' 413-סוף, ספר ז', עד עמ' 425, ספר ח'
המלך הפילוסוף ושאר סוגי משטרים
הגשת תרגיל מס' 1

יום רביעי 7 בנובמבר: לקרוא את הליתן: הקדמה, פרקים א'-ב', ד'-ו', יג'
הובס וטבע האדם (אפיסטמולוגיה ופוליטיקה)

יום שני 12 בנובמבר: לקרוא את הליתן פרקים יד'-טו', יז'
מצב הטבע ההובסיאני (בין מלחמה להסכמה)

יום רביעי 14 בנובמבר: לקרוא את הליתן פרקים י"ח' עד כ', טז'
חירות היחיד וחירות המדינה: כיבוש, הסכמה ומה שביניהם.

יום שני 19 בנובמבר: לקרוא את הליתן, לחזור ולקרוא עמ' 141 עד 142 (סוף הפסקה הראשונה), ולקרוא פרקים, כא' כד', י'
חופש, דם וכוח
תרגיל מס' 2

יום רביעי 21 בנובמבר: לקרוא על הממשל המדיני פרקים א'-ה', יא'
על חירות ועל מגבלותיה: מצב הטבע על פי לוק

יום שני 26 בנובמבר: לקרוא על הממשל המדיני פרקים ו'-י'
לוק והופעת המדינה הליברלית

יום רביעי 28 בנובמבר: לקרוא את על המקור והיסודות לאי השוויון עמ' 138-120, 157 (תחילת פסקה ראשונה)-סוף מקורו של אי השוויון

יום שני 3 בדצמבר: לקרוא האמנה החברתית ספר א' הצדקתה של המדינה

יום רביעי 5 בדצמבר: לקרוא האמנה החברתית ספר ב' פרקים 1-3, ספר ד' פרקים 1-2 על הרצון הכללי
הגשת תרגיל מס' 3

יום שני 10 בדצמבר: לקרוא האמנה החברתית ספר ב' פרקים 4-12, השלטון והיחיד

יום רביעי 12 בדצמבר: לקרוא האמנה החברתית ספר ג' פרקים 1-11 על שלטון, ממשל, וצורותיו השונות.

יום שני 17 בדצמבר: לקרוא על המעמד השלישי מהפכה!

יום רביעי 19 בדצמבר: לקרוא מחשבות על המהפכה בצרפת, פרק 1, עמודים 65 (פיסקה אמצעית)-75, 81-88. מהפכה?
הגשת תרגיל מס' 4

יום שני 24 בדצמבר: לקרוא וולסטונקראפט זכויותיהם של מי?

יום רביעי 26 בדצמבר: לקרוא את המניפסט הקומוניסטי [חלק ראשון] הדיאלקטיקה המרקסיסטית

יום שני 31 בדצמבר: לקרוא את המניפסט הקומוניסטי [חלק שני] השיטה הקפיטליסטית

יום רביעי 2 בינואר: לקרוא השאלה היהודית השאלות של מרקס
הגשת תרגיל מס' 5

יום שני 7 בינואר: לקרוא ניטשה, גניאולוגיה של המוסר חיבור ראשון

יום רביעי 9 בינואר: לקרוא ניטשה, גניאולוגיה של המוסר חיבור ראשון (המשך)

יום שני 14 בינואר: לקרוא ניטשה, גניאולוגיה של המוסר חיבור שני

יום רביעי 19 בינואר: סיכום